

Z a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 17. Zettortbeendâ 23schâ April 1836.

J a u n a s s i n n a s .

No Aſias ſemmes rakſta: ka tur lohti ſtipra ſeema bijuſi. Salna tur wairak zilweku meefas aprihjuſi ne kâ ta breeſniga Kolera fehrga, kaſ arri pee mums 1831mâ gaddâ ſtipri trakfoja. Gan drihs wiſſi lohpi ni tur effoht noſprahguſchi un dauds zilweki ſneegâ aprakti tappuſchi.

* * *

Wahzu awiſes laſſa: ka Kineſeru ſemme breeſniga ſemmes trihzeſchana bijuſi, kaſ tur leelu pohſtu darrijuſi.

* * *

Zebſchu wiſſas waldiſchanaſ jo ruhpigi us to luhko un arri zeeti aiſleeguſchi, ka ar wehrgeem ne buhs andeli dſiht, tomehr ſchurp un turp tahdi beſdeewigi zilweki rohnahs, kaſ ſchohs likkumus pahrkahp un zeenâ ne turr.

Weens Englenderu kuggineeks ne ſenn weenu kuggi ar wehrgeem atnehme. Schis kuggis tahdam laupitajam peederreja, kaſ ar wehrgeem kuptſcho. Tanni kuggi bija 180 wehrgi. Tik ko laupitajſ Englendera kuggi eeraudſijis, ſchis jo ahtri ſawus wehrgus leelâ laiwâ eelikke, grihbedams ar ſcheem pee kraſta kluht un tad ar ſawu wehrgu pulku meſchâ eebeht. Bet kâ fakka: ahtrâ darbs labbi ne ſchirrahſ; tâ arri ſchim notikke. Laiwa ne eeſpehje wiſſus wehrgus neſt, juhrâ eegrimme un — wiſſi zilweki lihds noſihke.

R — 3.

S a w a d a ſ w e i j e .

Mums wiſſeem gan ſenn ſinnama leeta, ka iſmahziti gudri ſweijneeki mihtlas ſiwinaſ daſch daſchadi peewill un dabbu, ar tihkleeem, ar

maſſchereem, woi tazgôs, wenterôs un dukkurôs, woi ar nahragu un dalbu, woi duhloht ar durramaju. Bet to daſch labs wehl ne ſinn, ka arri putnus iſmahza us ſweiju, par to ka ſchê pee mums tâ ne darra. Bet zittâs mallâs tâ gan darra, ihpaſchi tur tablâ Kineſeru ſemmê, leelâ Aſias paſaules dalkâ. Tur irr tahda ſawada ſarte wahrnu, ko tur ſauz Kormoran, jeh uhdens wahrna. Gan dihwains putnis, kaſ lautineem tur lohti derr. Taſ pats ſpahrneem dauds ahtraki ſtreij pahr muhſu wahrneem, un uhdeni pelbeht, un kad appakſch uhdeni mauzahs, ar to ir paſchu dukkuri uswinn. Wehl brihnum ehdeligſ, wairak kâ zitti putni, un weenadi krefch, kad tikfai dabbu; un par to it kâ raddihts us ſweiju. Tik ko ſiwi eeraug, tad tudak us to ſchaujahs, ahtri kâ pats ſibbins, un eekam dohmaſi, jau ſiwi ſaturr naggôs ar weenu kahju, ar ohtru to tudak welk uhdens wirſu us augſchu, un proht tik gudri winnu ſanemt paſchâ galwâ, ka ſiws ar ſawahm aſſahm ſpurrehm winnu ne marr eewainoht; tad winnu mett gaiſâ un ſakerr ar deggunu. Mihtla winnai warren leela, ko beſ ſinnas mahk iſplattiht, un beſ mohkahm ſchi norihj zittâs ſiwis us reiſi. Labpraht kohpâ turrahſ un winnus redſ leelôs barrôs, daudſreif arridſan ar zitteem uhdens putneem; bet tad ſcheem arri jaſargahs, woi pazeest waijaga, ka ehdeliga uhdens wahrna (Kormoran) teem ſawu laupijumu ne nonemm.

Kad ar winneem grihb ſweijohht, tad ſweijneeki tâ darra: Usmauz uhdens wahrnahm mizzi pahr galwu, aiſwedb us uppi, ar ſikſni tahm pahrfeen un ſawelk kakla appakſch puffi, tâ ka gan mahk ſiwis kert un noriht, bet ne ehſt; tad nonemm mizzes no galwahm, un winnas palaid ſawâ walkâ eekſch uhdena. Schahs tudak mauzahs appakſch uhdeni, tē ahtri ſiwim pak-

Kaf dsennahs, kamehr kahdu dabdu; tad dohdahs us augschu, darra tà kà pirmsht esinu teizis, un norihji fo dabbuischas. To tif ilgi darra, kamehr putnis kahdas peežas voi feschas siwis buhs glabbajis sawâ gusâ. Tad kungs ismahzитай wahrnai ar sihmi pawehl, lai pee winna nahk; usnemn to sawâs rohâs, un nu nabbaga putnam jaspflauj ahra, wissu fo kehriis un norihjis. Klaufigs putnis tà darra, un prohti pats, kad wissa sweija pagallam, tad gan arri dabdu pareisi pelnitu sweedru teesu.

Wezzôs laikôs dauds weetâs, wisswairak Englenderu semnê, us tahdu wihsi siwis meddija, bet muhsu deenâs scho sweiju tur wissai wairs ne sinn un ne zeen. Bet Kineseri schahdu sweiju ar putneem lohti eemihl un arween wehl tà darra. Tur sweijneeks 10 lihds 12 tahdu meddigu putnu usnemn sawâ laiwâ, voi us plohsu, un kad teem pawehl ar sinnamu sihmi fo dohd, tad wissi us reis uhdeni dohdahs un fahl sawu ammatu it ar preeku strahdaht. Tê nudeen leela luste skattitees, ka brihscham pa simteem schahdu freschu uhdeni dsihwo un strahda, kà dsennahs, reijahs, muddigi un aschi zits pahz zittu, kà lid-dinajahs pahz uhdeni, kà peld, kà mehrzahs un pasubd preeksch azzim, tad atkal uhdens wirsû, un wisswairak, kà brihnum ahtri tee siwi sakterr. Daudsreis gaddahs, ka siws wissai leela un stipra, fo wahrna sakampusi; tad tudal tai steidsahs kahds beedris, voi arri diwi par paligu, un kaut nu stipra siws deesinn kà spahrdahs un prettiim turrâhs, tomehr wahrnas to sawald, un kohpâ us seku aiswell, fur zilweks ar airu tahm arri wehl peepalihds. Bet nu tudal atkal uhdeni gahschahs, un strahda no jauna it muddigi un ar neapnikuschu prahtu.

R. S — 3.

ar azzim ne warretu redseht, kad faule apspihdedama tahs masas lahstites, mums ne rahditu. Mahnu-tizzigi, un kas dabbas leetas labbi ne sinn, sakka: no tam zeltotees ruhfa (Mehlthau) un dohma, tas dohdohht muschas, ohdas un wissadus kustonus. Teesa irr; kad tahds faules leetus gaddahs, tad wissas mallas kustonu pilnas, us kohkeem, us sahli, us lappahm winnus tad reds. Bet faules leetus winnus ne dohd, un pirmais perrekliis teem newaid, no ka schee zeltahs; bet kas jau irr tohs tikkai peelabbinabadams parahd un gaismâ wedd. To tahds smalks un filts faules leetutinsch scheem gauschi patihl un gribbahs; no ta atspirgt, kad lehni noraffina, un faules starrinds atkal filbahs. Sinnam, ihstis stiprs leetus kuffainus aisdfern; newarredami ar saweem plahneem fihkeem spahr-nineem leelas lahses panest, un gaisâ turretees, schee behg un passehpahs. Bet faules leetus tikkai weegli noraffina, un gaisi irr filts; par tahdu siltu drehgnumu preezajahs kustoni, un salaffahs un pulzejahs no wissahm mallahm to eedfert un baudiht. Desapraschi to redsedami, tad tudal dohma un sakka: ahre ruhfa! tas per-rina kustonus; un schee kriht lihds ar leetus no padebbescheem. Bet to taggad labbaki sinnam.

R. S — 3.

Disihwes mahzibas.

Waldneeki lihdsinajahs debbes-leetahm, kam leels spohschuns, bet mas meera.

Wihrs, kas sawas darrischanas sinn, un ne peepilba, lihdsinajahs arrajam, kas semni arj, bet ne sehj.

B — 9.

No dabbas leetahm.

Wassarâ, wisswairak nowassarâ, kad ittin filts laizinsch, un deesgan uhdens twaiku wehl naw sakrahjuschees, ka ihstis leetus lihdu, tad nomannam daudsreis faulitei spihdoht tahdu fihku smalku leetinu — fo faules leetu sawz, un fo

Zif weens neapdohmigs wahrds warr naudu makfah.

Weena seewa sawu wihru, kas ahra pilsata schenki bij peedsehrees, sebbu walkarâ us ferru uslikfufe un ar baltu palagu apseggufe, rahdamees us sawu kohrteli wedde. Pee wahrteem to atdsin-

nusi waktš schai praffa: ko tē weddoht? un kas winnai tē effoht? — Schi pilna dusinu, ahtruma atbilbeja: „zuhku.“ — Zif ta fverr? — Seema sazzija: 10 pohbus. Tas wišs tappe tā usrakstihš; un no rihta tai waijabeja bes ne kahdas runnas un luhgschanas, to no teefas spreesfu tulli par to tā nosauktu eewestu zuhku maksahf.

Zif weens neapdohmigš wahršs warr naudu maksahf!

— g.

Tabda bij Winna.

1.

Galwu nokarr rohsite,
Rihra rassu eesihšdama;
Pillēs rassa peekebre,
Winnu nihli dsiridama.
Wehsmiensch kuste lappinas,
Draude pohstihš pillites.

2.

Laiptigš wehsmia! ne pohsti
Zaufas pukkes atspiraschanu. —
Nassiu! spiroš rohsiti!
— Pehriwi — smaršchu — jauku mannu; —
Drihs to pluhzihs jaunekliš,
Kahrš pehž tahš, — to mannijs.

3.

Un wiašch nahze noplubze —
— Manna dahrga Seltenite!
Wihufi nu rohsite,
Mannas dšihwes dwehsefite!
Rohsite, ak rohsite!
Kappā dufš nu lihšite!

L.....l.

Teefas flubdinafchanas.

Us pawehleschanu tahš Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Wisputtes-Padderes pagasta teefas wiffi tee, tam taisnas prassifchanas pee tahš mantas ta nomir-

ruscha Padderes pagasta wezzakaja Indrik Kochschewihš buhtu, usaizinati, ar sawahm prassifchanahm lihds 20tu Juhni 1836 pee schihš pagasta teefas peeteiktees un sagaidihš ko teefa spreedihš. Tēklaht tohp arri tee, kas schim nelaišim ko parradā buhtu, usaizinati, sawuš parradus aismaksahf. Kas kluffu zeetihs, tam bušs dubbulti sawi parradi muifšas waldischanai ja-atlihdšina.

Wisputtes-Padderes pagasta teefa, tai Stā April 1836. ²

(L. S.) ††† Undsche Sonnberg, peesehdetais.
(Nr. 10.) H. A. Kūlpe, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahš Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Krohna Behrsmuifšas pagasta wiffi tee, tam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta lihdschiniga Meschamuifšas (Klein Buschhof) faimneeka Plikku Kaspara buhtu, pahr kurra mantu parradu deht konkurse spreesfa, usaizinati, lihds 16tu Mei f. g. pee faudeschanas sawas prassifchanas pee schihš pagasta teefas peeteiktees.

Krohna Behrsmuifšas pagasta teefa, Stā April 1836. ²

(L. S.) ††† Rikku Uns, peesehdetais.
(Nr. 223.) H. Müller, pagasta teefas ffrihwera paligš.

* * *

Us pawehleschanu tahš Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Palangas pagasta teefas wiffi tee, tam kahdas taisnas prassifchanas pee teem Palangas faimneez teem: Adam Simmaitis, Mikkel Seigis, Jehlab Jusaitis, Jannis Berzus un Ehbaineek Mikkel Janis, pahr kurru mantahm konkurse spreesfa, usaizinati, pee faudeschanas sawas teefas, lihds 23schu April 1836 pee schihš teefas peeteiktees.

Palangas pagasta teefa, 20tā Merz 1836. ¹

(L. S.) ††† Jafseps Wajnor, pagasta wezzakais.
(Nr. 75.) E. Edlon, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahš Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Krohna Elkschnu pagasta teefas wiffi tee, tam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta nomiruscha Elkschnu muifšas faimneeka Plahtu Wahwela un ta nomiruscha Elkschnu meschafarga Wigastanu Furra buhtu, pahr kurru mantahm parradu deht konkurse spreesfa, zaur scho usaizinati, lihds 1mu Mei f. g., kas par to weenigu un isflehgšchanas terminu ezelteš,

ar fawahm prassifchanahm fcheit peeteiktees, jo pehz fchi termina neweens wairs ne taps peenemts. To buhs wehrâ nemt!

Eltschnu pagasta teefa, 29tâ Webruar 1836. 1
(L. S.) R. Uhsen, pagasta wezzakais.
(Nr. 162.) Ruhom, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

No Meschamuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam taisnas parradu prassifchanas pee teem Meschamuischas (Grenzhof) fainneekem Pihlaitu Krischjahnua Laubinsky, Pihlaitu Furra Grünfeld, Zelmu Janna Siedermann un Dullu Anfa Dorauzky, pahr kurreu mantahm inventariuma, truhkuma un zittu parradu deht konkurse spreessta, usaizinati, ar fawahm prassifchanahm 6 neddelu starpâ un wiswehlahk lihds 2tru Mei f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlahk neweens wairs ne taps klaufihts.

Meschamuischas pagasta teefa, 21mâ Merz 1836. 2
(L. S.) ††† Janne Wolf, pagasta wezzakais.
(Nr. 25.) S. Zanke, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

No Dumbangas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta fainneeka Strehlneeku Sprizza, ta nomirruscha fainneeka Lappin Meeria no Muhgseem, un pee teem noslibtuscheem zilwekeem, kâ: pee ta ispirkta rekruschka Peter Heidmann, ta meschafarga Andrej Heidmann un ta kalpa Andrej Baumann no Resperu mahjahm, pahr kurreu mantahm konkurse spreessta, usaizinati, ar fawahm prassifchanahm lihds 3otu Mei f. g., kas par to weenigu isflehgschanas terminu eezelts, fcheit peeteiktees. Téklaht tohp arri tee, kas scheem nomirruscheem ko parradâ buhtu, usaizinati, sawus parradus aismaksahft. Kas kluffu zeetihs, tam buhs diwkhartigi schai pagasta teefai sawi parradi jaatlidhsina.

Dumbangas pagasta teefa, 28tâ Merz 1836. 2
(L. S.) Ernst Keensfeld, peesehdetais.
(Nr. 79.) Bruno Stavenhagen, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta fcheit nomirruscha Kuhlu Krohdsineeka Sander Meiera mantas buhtu, tohp usaizinati, lihds 2tru Mei f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Téklaht tohp peefohdinahfts, ka tee kas pehz fchi termina

nahftu, wairs ne taps peenemti un saudehs sawu teesu. To buhs wehrâ nemt!

Kalnamuischas pagasta teefa, 23schâ Merz 1836. 1
(L. S.) ††† Uns Valle, peesehdetais.
(Nr. 47.) F. Plumann, pagasta teefas ffrihweris.

No Wikstes muischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta lihdsfchinniga Wikstes fainneeka Antefaimu Sprizza Buddel buhtu, pahr kurreu mantu inventariuma, truhkuma un zittu parradu labbad konkurse spreessta, usaizinati, wiswehlahk lihds 6tu Juhni f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees.

Wikstes pagasta teefa, 11tâ April 1836. 3
(L. S.) ††† Raffeneck Danzke, pagasta wezzakais.
(Nr. 19.) G. Reichmann, pagasta teefas ffrihweris.

Teefas fluddinafchanaas.

Kad schihdi, fchiggani un arri zitti laudis eedrohschijnajuschees, wiffwairak tannis mahjâs, kas tablu no muischas, ar brandwihnu, taboku un maifi apfahrt braukt, un femneekem zaur zeenifchanu, seenu un lohpu bharribu iswilt un isfrahpt; tad muischas waldischana to darriht zecti aisleeds. Ja kahds tahdu brauzeju muischas waldischana nodohftu, tas dabbohn 5 sudr. rubl. pateizibas naudas, tam prettim pahrkafpejs pafaudehs sawu labbumu.

Téklaht tohp wiffieem sinnamu darrihts, ka bez muischas waldischanas sinnas, nei laukus nei plawas isihreht, nei arri gattawu seenu pahrdoht wehlehts, pee saudefchanas sawas maksas.

Leela Cezawâ, 21mâ Merz 1836. 1
Gdrh, muischas walditais.

25tâ Merza nakti no Preekules fshoklas namma stalka rauds firgs, peezus gaddus weze, isfagts. Weena preeksch-kahja un abbas pakkaf-kahjas winnam baltas un masa balta sarihpe us deggunu. Kas ffaidras sinnas pahr scho firgu Preekules muischas polizejei dohd, dabbohn 5 sudr. rubl. pateizibas naudas. 2

Wiffieem teef zaur scho sinnamu darrihts, ka taggad no Kreewu semmes 10,000 pudbus (400,000 mahrzinas) prifchas lappu-tabakas esnu dabbutis, un ka fchi tabaka par lehtu naudu manna bohté leelâ eelâ, ne tablu no tirgus, Kwensterna nammâ No. 198, irr dabbutama. 3

Silat Konoplin.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofrath von Braunschweig, grafm. pahrhufotais.